

SZTEhírek > Hírchívum > 2020. Március

Mi tesz valakit mesterré? – kérdeztük Szecsődi Ferenc hegedűművészt

2020. március 06.

Elsősorban tanárnak tartja magát Szecsődi Ferenc, az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar népszerű professzora, a Liszt Ferenc-díjas hegedűművész, a Magyar Művészeti Akadémia tagja. Az Érdemes Művész címmel elismert szólólista lemezkiadványaival rekordokat dönt, miközben különleges hegedűs programokkal gazdagítja a hazai zenei életet. Szecsődi Ferencet a szegedi egyetemhez kötődő több mint 40 évről, tanári és zenei hitvallásáról is kérdeztük.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

– A „legszegedibb budapesti”? Ezt mondhatjuk Szecsődi Ferenc hegedűművészeiről, a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kar legismertebb művésztanáráról?

– **23 éves koromban** Weninger Richárd, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának a főigazgatója hívott a szülővárosomból, Budapestről a Tisza-partra. Előtte soha nem jártam Szegeden...

– Mégis a szegedi egyetem a legelső és egyetlen munkahelye, immár 43 éve.

– Vidékről Pestre megy mindenki, aki Magyarországon karriert akar csinálni. Én fordított utat jártam. Minden ismerősöm azt mondta, hogy „el fogod ásni magad vidéken”. De hát engem az ösztöneim vezettek mindig is. **A szívemmel gondolkodom, nem az eszemmel.** Ezt elárulhatom magamról.

A tanítványok minősítenek

– Az Európa nagyvárosaiból és Budapestről érkező felkérések ellenére mi tartja 1977 óta Szegeden?

– Kétségtelen: adódtak a szegedinél jobban fizető és a zenei karrierem szempontjából is ígéretesnek tűnő lehetőségeim. Ám minden más fölkérésre nemet mondtam. Szeged légköre, az itteni emberek, a barátaim, és leginkább a munkahelyem miatt itt maradtam. Mert **Szegeden taníthattam, s a munkámban sohase gátoltak.**

Mindig oda mehettem, ahova akartam. Igaz, akármerre és akárhány koncertet is adtam, a hegedűórákat mindig megtartottam. Ez is hozzátartozik a tanári hitvallásomhoz.

– *Egyetemi szobájában számos tárgy, rajz és fénykép utal az elmúlt évekre. Például külön vitrinben található a Weninger Richárdhoz kötődő emléktárgyak. A zongorához legközelebbi falat pedig szinte beborítják a legjelesebb Szecsődi-tanítványok portréi.*

– Nem számoltam még össze, hány **tanítvánnyal foglalkoztam** ebben a szegedi munkaszobában. De például itt tanult **Szücs Máté** (<https://lfze.hu/oktato/szucs-mate-328>), **aki ma a világ egyik legkeresettebb előadóművésze**, a genfi Zeneakadémia brácsaprofesszora. Vagy **Várnagy Katalin, a Londoni Filharmonikusok koncertmestere**. A csúcstartó talán **Szirtes Edina Mókus** (<https://www.facebook.com/SzirtesEdinaMokus/>), **akit** pici lány kora óta, **12 éven át tanítottam**... Tőle kaptam azt a fotók melletti bohócot, mert oly kreatív, hogy még bábokat is készített Mókus... **Itt a portréja Fejes Tamásnak is, aki a Skót Filharmonikusok koncertmestere... De akire talán a legbüszkébb vagyok: Pécsiné Pánczél Mária** (<http://www.kkpzi.hu/tantestulet/vonos-tanszak/>), **a szegedi Király-König Péter Zeneiskola vonós tanszak vezetője**...

– *Hogyhogy? Világszerte sikert sikerre halmoznak tanítványai. Miért éppen egy zenetanárra a legbüszkébb?*

– Különleges ez a történet. Pécsiné Pánczél Mária először nem nálam, hanem Várnagy Lajos kollégámnál tanult. Aztán kétszer nem vették fel a zeneakadémiára, ám a mi egyik **nyári akadémiánkon tanítványom lett**, s akkor sikerült meggyőzőm, hogy végezze el a művésztanár mesterszakot. Ő persze először szabadkozott, hogy már elmúlt 40, meg Mezőhegyesen tanít, s bár ott sem tette le a hegedűt, de sok kudarc érte. És így tovább. Végül család és gyerekek mellett tanult, s gyönyörű diplomakoncerttel zárta itteni tanulmányait. Közben átkerült a Király-König Péter Zenei Alapfokú Művészeti Iskolába, ahol olyan nagyszerű munkát végzett, hogy megválasztották „az Év Tanárának”, majd tanszak vezetőnek, tavalyelőtt pedig megnyerte a zeneiskolai tanárok országos hegedűversenyét. Tehát az élete 180 fokos fordulatot vett: sikeres tanár, aki versenyeken is eredményes tanítványokkal szereteti meg a hegedűjátékot. Olyan **tanáregyéniséggé vált Pécsiné Pánczél Mária**, hogy története számomra bizonyítja: **soha nem késő**...

– *Mondják: „a mestert a tanítványai minősítik”.*

– Elsősorban tanárnak tartom magamat. De gyorsan hozzá kell tennem: nincs pedagógus végzettségem...

– ... *Mint oly sokaknak az egyetemen azok közül, akik körül kialakult egyfajta „iskola”. Ha nem a pedagógus végzettséget igazoló papír, akkor mi tesz valakit „tanár úrrá”, „mesterré”?*

– Tanárnak születni kell. Ez meggyőződésem. És abban is hiszek, hogy csak azt tudom jól tanítani, amit én már átéltem és megtapasztaltam. Tehát nem igaz, hogy „ha valaki nem tud hegedülni, attól még jó hegedűtanár lehet”. **Minden nagy iskola élén nagy művész áll.** Tehát ha valaki nagyszerű előadóművész és pedagógiai érzéssel is rendelkezik, akkor körülötte nagy dolgok szülehetnek.

Versenyhelyzetben tűnik ki a tehetség

– Ha a Szecsődi-iskola történetét nagyító alá tesszük, akkor az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar történetének több mint négy évtizedét is láthatjuk. Hogyan változott az egyetemi művészeti képzés és a vonós tanszak helyzete az elmúlt évtizedekben?

– Amikor Szegedre kerültem, akkor a budapestin kívül csak a nagyobb megyeszékhelyeken, az egyetemi városokban volt adott a lehetőség a felsőfokú zenei képzésre. Szegeden nagyon gyenge évfolyamokkal kezdtem a munkát. De amikor elterjedt a hír, hogy itt egy fiatal és ambiciózus tanár lépett fel, sorra érkeztek a fiatal tehetségek. *Weninger Richárd* kitalálta és létrehozta az előkészítőt, így 11-12 éves koruktól jöhettek hozzánk a tehetségek. Így sikerült kinevelni egy olyan generációt, amelyben világsztárok is születtek. Ám a rendszerváltozás után sorra nyíltak „konzik”, fölhígult az intézményi mezőny. Mára kiderült: **a jelenlegi 20-25 intézmény túl sok, lehetetlenné vált a zenei tehetségek koncentrációja egy-egy jeles intézmény köré. Tapasztalatom, hogy a tehetségek számára hajtóerőt jelent, ha egymást hallják zenélni, ha egymással iskolán belül versenghetnek.**

– Mert versenyhelyzetben tűnik ki a tehetség? Ez a saját tapasztalata is, hiszen – olvastam a Szegedi Egyetem 1984. április 14-i számában (http://univ.bibl.u-szeged.hu/16826/1/sze_1984_006.pdf) – nagy fordulatot hozott a pályáján, hogy 30 évesen megnyerte a Ciffraversenyt és ösztöndíjat...

– Jól emlékszem: **a Ciffraverseny előtt két évvel abba akartam hagyni a hegedülést...** A versenyen elért sikeremet követően szinte az összes budapesti zenekar vezetője fölkért, hogy menjek el hozzájuk koncertmesternek. Nem éltem egyik lehetőséggel sem. **Visszatértem Szegedre tanítani.**

– A hegedű művészete címmel hangversenyt adott a Collegium et Polytechnikum sorozatban október 16-án – ajánlotta a Szegedi Egyetem 1979. szeptember 26-i száma (http://univ.bibl.u-szeged.hu/16751/1/sze_1979_011.pdf) is. Ugyancsak az egyetemi lap írt arról, hogy – ugyanezen sorozatban – „Zenés utazás a határvidékre címmel ad koncertet 1982. április 19-én Szecsődi Ferenc hegedűművész és Kerek Ferenc zongoraművész” a „Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának díjnyertes kamarazenekara, vezényel: *Weninger Richárd*”. És a sor hosszan folytatható egészen napjainkig: 2020. január 27-én az SZTE Hírportálon (/sztehirek/2020-január/doktoravato-unnepsegen) tudósítottunk arról, hogy „az avatandó doktorok tiszteletére mester és tanítványa, Szecsődi Ferenc, Liszt díjas Érdemes Művész, egyetemi tanár és Dudás Virág Ervin, az SZTE BBMK végzős hallgatója, a 2019. évi Wieniawski Hegedűverseny győztese adta elő Mazas: Duo Concertante két hegedűre című darabját.”

– Mint ahogy a „szegedi konzi” oktatójaként, úgy az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar egyetemi tanáráként is **megtaláltak a fellépési lehetőségeket. Egykor évente 50-60 koncertet adtam. Manapság igyekszem a tanítványaimat menedzselni.** Mert tapasztalatból tudom: mennyire hiányoznak azok a zenei menedzserek, akik ismerik a művész repertoárját, a terhelhetőségét, vagy akik képesek úgy fölépíteni egy koncertkörutat, hogy az teljesíthető legyen a muzsik számára, aki miközben zeneművet ad elő a hangszerén, zenetörténeti ismeretterjesztő is.

– Japántól kezdve Európa szinte minden országán át az Amerikai Egyesült Államokig adott koncerteket „szegedi hegedűvészként”, a Tisza-parti várost és az egyetemét népszerűsítve. Hegedűjátékát 2020 februárjában Brüsszelben is élvezhette a zenekedvelő közönség...

– ... Magammal vittem jutalomból *Dudás Virág Ervint*, az egyik tanítványomat, aki tavaly megnyerte a II. Országos Wieniawski Hegedűversenyt (/kari-élet/hirek-esemenyek/szte-bbmk-2019-oktober/versenysiker-bbmk-vonos), s akkora sikert aratott Brüsszelben is, hogy meghívták egy újabb koncertre. Olyan boldog vagyok!

– Mi a Szecsődi-módszer titka?

– Drága jó tanáromtól, *Bodonyi Istvántól* (<https://www.parlando.hu/2013/2013-1/2013-1-04-Deak.htm>) tanultam: **a „tehetség” minősítéssel csínján kell bánni. Inkább azt mondhatjuk, hogy „jó adottságú gyerekek” kerülnek hozzánk. A zenei sikerekhez a kitartás, szorgalom, szerencse és a zenei játék érzelmi töltöttsége szükséges.** Tanítványaimmal jó emberi kapcsolat kialakítására törekszem, hogy **muzsikust és embert neveljek belőlük.** Tapasztalatom az is, hogy a hangszeres képzés végén hiába lesz virtuóz muzsik valaki, ha nem tud alkalmazkodni másokhoz, ha konfliktust konfliktusra halmoz, siker-sorozat helyett.

Születőben az SZTE BBMK doktori iskola?

– A szegedi egyetem zeneművészeti kar irányításba dékán-helyettesként, a hegedű tanszak vezetőjeként sok-sok éven át bekapcsolódott, de több cikluson át tagja volt az SZTE Szenátusának is. E tisztségek milyen lehetőségeket nyitottak a zenei képzés rendszerének a befolyásolására?

– Nem tehettem sokat e téren! Meggyőződésem: **a zenei képzésben, a tehetséggondozásban, a felsőoktatásban az erőforrásokat jobban kellene koncentrálni. Megoldásra vár a felsőfokú művészeti oktatásban a doktori képzés helyzetének rendezése.** Ennek részeként ki kellene alakítani azt a rendszert, amely lehetővé teszi, hogy bevonhassuk a képzésbe azokat az idősebb művészeket, akik rendelkeznek az ehhez szükséges tudással és tapasztalattal, de karrierívükben nincs ott a doktori fokozat. Friss élményem: egy doktori fokozatát védő fiatal a nagyszerű elméleti előadását követő vizsgakoncertjén előadóművészként megbukott. Szörnyű, hogy „papírhegedűsök” és „papírzongoristák” kerülnek ki a zeneelméletet középpontba állító doktori iskolákból. A művészeti képzés doktori iskoláiban jelenleg fordítva ülnek a lovon.

– Az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar doktori iskolája másmilyen lehet?

– Reményteli, hogy immár annyi egyetemi tanári fokozattal rendelkező oktató tartozik a karunkhoz, hogy elindíthatjuk Szegeden is a zeneművészeti doktori iskolát, ahol a hangszeres képzésre helyeződhet majd a hangsúly.

– Ez a „gyakorlatorientáltság” lehet az SZTE BBMK egyik erőssége?

– Igen! **A tanári karunk idősödik, nagy szükség lenne utánpótlásra. Ám ehhez szükség lenne arra, hogy a döntéshozók a doktori képzés szabályait és szemléletét a művészeti oktatás jellegzetességeihez igazítsák.** Azt is el kell mondani, hogy jó hírű az itteni zeneművészeti képzés, ám **a romos kari épületünk, és a megfelelő koncertterem hiánya sokakat, köztük számos külföldi tehetséget is visszariaszt attól, hogy a szegedi egyetemen tanuljon és váljon zenésszé.**

A Hubay-CD-ktől a Magyar Hegedű Ünnepig

– „Szecsődi Ferenc zenekedvelő családba született 1954-ben” – kezdődik laudációja a Magyar Művészeti Akadémia honlapján (<http://mmakademia.hu/mobil-munkassag/-/record/MMA32091>). A zene nyújtotta élményről le lehet-e készni? Úgy tudom, doktorok, pontosabban orvosok is járnak Szecsődi tanár úrhoz hegedülni.

– **Csodálatos a zene, a közös muzsikálás és éneklés személyiség- és közösségformáló ereje! Ám a zenével foglalkozók közül nem lesz mindenki muzsikus.** Például *Hubay Jenő*

(https://hu.wikipedia.org/wiki/Hubay_Jen%C3%83%C2%85%C3%82%C2%91) annyira megtanította a hangszerhasználatot, hogy a polgári foglalkozást választó tanítványai orvosként és ügyvédként is zenéltek, mert megmaradt bennük a zene szeretete. Szegeden például *Boda Domokos*

(https://hu.wikipedia.org/wiki/Boda_Domokos) gyermekgyógyász professzor még 94 éves korában is hegedült,

hetente egyszer összejártak kamara-muzsikálni. Kovács Péter orvostanhallgatóként járt hozzám: nagyszerűen hegedült, öröm volt vele foglalkozni. Mert hangszere válogatja, hogy annak megszólaltatása mennyi gyakorlást igényel. A zongorázást talán nem lehet elfelejteni, de a hegedülés folyamatos gyakorlást igényel.

– A hegedűművész Hubay Jenő iránti tiszteletét nemcsak az SZTE BBMK épületén belüli munkaszobáját uraló portré és a Hubay-életfa mutatja. A Hubay-CD-sorozattal „világcsúcsot állított be”, mert „ennyi lemezt ugyanannak a szerzőnek a műveiből még egyetlen hangszeres előadó sem készített”, mint Szecsődi Ferenc – írták a szaklapok. Az SZTE ZMK utolsó dékánja, Tóth Péter Scherzo per violino solo című darabját többször, például saját születésnap koncertjén, 2019. október 15-én is eljátszotta a Szegedi Nagyszínházban. Ekkor ötlött föl bennem a kérdés: Szecsődi Ferencet vajon foglalkoztatja-e a zeneszerzés gondolata?

– Nincs érzésem a zeneszerzéshez. Viszont **átiratokat**, (<http://mmakademia.hu/alkoto/-/record/MMA32091>) például zongorakíséretből kamarazenei átiratokat **készítettem, és kadenciákat a versenyművekhez, gyerekeknek**. Egyszer, talán majd nyugdíjasként, ezeket is rendszerezem, és megjelentetem.

– Az SZTE BBMK Vonós Tanszék (<http://www.music.u-szeged.hu/karunkrol/vonos-tanszek/vonos-tanszek>) irányítását átadta Kosztáncsi Istvánnak...

– ... mint évekkel ezelőtt – amikor Erdélyből Szegedre érkeztek – a hegedűmet.

– Pedig a hangszerére nagyon kényes minden muzsikus.

– **Magyar mesterhegedűt szerettem volna mindig is.** A világhírű hazai hangszerkészítést a kommunizmus idején visszafogták. De szerencsére újjáéledt. Amikor Székely Márton egyik hegedűjét megszólaltathattam, azonnal megtetszett és megvettem a hangszert: 14 éve boldogan játszom rajta. A fiatal magyar hangszerkészítők előtti tisztelgésül találtam ki **a Mesterhangszerek mesterkézben** (<https://fidelio.hu/klasszikus/mesterhangszerek-mesterkezben-63991.html>) **koncertsorozatot, ami a világon egyedülálló**, s 13 éve népszerűsíti a hegedűt. Hasonlóképpen én szervezem a pesti Vigadóban **a Magyar Hegedű Ünnepe** (<https://vigado.hu/programok/-/event/10184/a-magyar-hegedu-unne-2/14540>) rendezvény-sorozatot.

– Mindezek után nem csoda, hogy Szecsődi Ferenc a Hubay Jenő Társaság elnöke, illetve immár két éve a Magyar Hangszerész Szövetségnek (<https://hangszereszszovetseg.hu/>) is elnöke. Mindezzel „szegedi hegedűművészként” a sikerei egy részét visszaadja szülővárosának Budapestnek?

– Több koncertet szervezek Budapestre. Például az **általam alapított kamarazenei karral, a Szegedi Hegedűegyüttessel**, amelynek **tagjai a tanítványaim közül kerülnek ki**, így folyamatosan változó összetételben lépünk föl, például a Vigadóban.

– Fölvetődik a kérdés: a tanítás élményén kívül milyen lehetőségeket kapott választott városától, Szegedtől?

– A várostól eddig egyetlen Szegeden kívüli koncertre kaptam felkérést: 1978-ban vittek el egy „barátságvonattal” Odesszába, ahol muzsikálhattam.

– A 65 évén túliak társaságához tartozva hogyan telik egy napja?

– Sokkal nyugodtabban, mint korábban. Nincs már rajtam „adminisztrációs kényszer”. Ugyanakkor szinte minden nap betérek az SZTE BBMK épületébe, hegedűórákat adok, koncerteket szervezek.

– Köztudott, hogy nincs határidő naptára, minden időpontot fejben tart, mint ahogy az életében eddig megtanult több ezer zeneművet. Legközelebb mikor, hol és milyen műsorral lép közönség elé?

– A zártkörű – 2020. március 8-i – nőnap hangversenym című: „Egy szerelem története” zenével. Még szervezem a budapesti, **2020. június 5-6. közötti Magyar Hegedű Ünnepet**, ahol fiatal tehetségek és a 30 éves Sátoraljaújhelyi Lavotta János Kamarazenekar föllépése mellett lesz hangszerbemutató, képzőművészeti tárlat és irodalom is, hiszen a szegedi *Marton Árpád*

(https://hu.wikipedia.org/wiki/Marton_%C3%83%C2%83%C3%82%C2%81rp%C3%83%C2%83%C3%82%C2%A1d)

hegedűre írt verseit olvassa föl. Az **összművészeti élményt** fokozva az ásatthalmi *Somodi Sándor*

(<http://www.somodibor.hu/>) borait kóstolgatjuk az idei Magyar Hegedű Ünnepen.

Újszászi Ilona

Fotó: Bobkó Anna

Korábban írtuk:

Villámkoncerttel köszöntötte a zene világnapját az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar (/sztehirek/2019-oktober/villamkoncertekkel)

Szecsődi Ferenc hegedűművész jubileumi hangversenye (/sztehirek/2019-majus/szecsodi-ferenc)

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Kövess minket!